

סקירת ספרות שיטתית:

הסדרת נוהל ותהליכי עבודה ובניית כלי לתרגום חיפושים בין מאגרים לספרנים/מידענים

הספרייה למדעי הרפואה על שם אלפרד גולדשמידט בטכניון

איימי שפירא

בהנחיית: ליאורה מעודה, ממונה על הספרייה

סקירה שיטתית מוגדרת כמחקר ראשוני שמטרתו למפות, לאתר, להעריך בצורה ביקורתית, לאחד ולצבור תוצאות של מחקרים ראשוניים בתחום ספציפי על מנת ליצור בו ידע חדש, שיכול לסייע לאנשי מקצוע להיות מעודכנים בספרות המקצועית ולקבל החלטות קליניות מושכלות ואף להביא לשינוי מדיניות בתחומים שונים. הסקירה השיטתית מתבצעת על פי שיטה מפורשת, מתוכננת, אחראית, מדוייקת, שקופה, ניתנת לשחזור וחפה מהטיות. סקירת ספרות שיטתית מבוצעת בחמישה שלבים עיקריים. שלב החיפוש רחב ההיקף בספרות המקצועית אורך זמן ודורש מומחיות ומגוון מיומנויות ומומלץ לבצעו בסיועם של מומחי מידע/ספרנים. אלו יכולים גם לסייע ולתרום בתהליך כולו לרבות חידוד שאלת המחקר, ליווי תהליך מיצוי וניהול תוצאות החיפוש, בהדרכה מתודולוגית בביצוע הסקירה ואופן הדיווח עליה. מטרת עבודה זו היא ליצור מסמך תהליך עבודה מפורט עבור מומחי מידע/ספרנים אשר תומכים בחוקרים שעושים סקירת ספרות שיטתית. מכיוון שעיקר עבודתם מתמקדת בתכנון אסטרטגיית החיפוש, מטרה נוספת היא ליצור כלי לתרגום חיפושים בין מאגרי מידע אקדמיים. תהליך העבודה כלל איתור פרטוקולים, ספרים, מאמרים וכלים מקוונים בנושא וכן לימוד מעמיק של שבעה מאגרי מידע אקדמיים. המוצר הסופי כולל מסמך תהליך עבודה מקיף בן 36 עמודים בשפה אנגלית המכיל הוראות עבודה מפורטות לגבי שלבי הסקירה השיטתית וכן כלי לתרגום חיפושים המשווה בין מאגרי המידע ב 12 פרמטרים. תוצרי הפרוייקט תרמו רבות להבניית הליך עבודה עקבי ואחיד עבור צוות הספרייה הרפואית ויהוו בהמשך בסיס לפיתוח רשימת תיוג למעקב אחר תהליך העבודה בכללותו, לצורך מעקב והשוואה בין עמיתים וכן להסדרת נוהל ספרייה בנושא.